

Understøttelse, og spørger: Hvorfor drage dem fra den Gjerning, de ere ved, for at de skulle blive daarlige Præster? Men hvem siger nu, at de blive daarlige Præster? Det veed jo Ingen, det har man jo ingen Erfaring for endnu. Hvorledes de Præster, vi hidtil have haft, have været, er bekendt; at der har været mange gode Præster derimellem, skal jeg ikke bestride, men at der ogsaa har været daarlige Præster blandt dem, der have gaaet den maskinmæssige Vej, vil dog Ingen benegte. Altsaa, Ingen kan endnu med Føje sige, at det bliver daarlige Præster, vi faae ad den omtalte Vej. Men forøvrigt skulde man snarere være glad ved, at de, der kun have faaet den halve Dannelse, stræbe efter at faae den hele Dannelse, istedetfor at være uilfredse dermed, glade ved, at de, der kun ere vante til at faae Resultaterne, komme til at grunde bagved dem. Nei, Sagen er simpelthen, mine Herrer, den, at man nærer Fjtht for, at der af denne Vej skal komme Noget op, som kan konkurrere med de Andre, at der med andre Ord er for Mange, der ville til Fadet. Ja, det er ikke noget kjønt Udtryk, men det er brugt, og jeg forstaa det meget godt. Jeg ønsker heller ikke for mange af den Slags, men jeg siger, hvorfor skal Embedsklassen just rekruteret fra et eneste Lag i Samfundet, hvorfor skal ikke ogsaa Husmændenes, Gaardmændenes og den næringsdrivende Klasjes Børn fra Kjøbstæderne frem? Det kan jo være, at naar disse blive prøvede som Embedsmænd, de da netop kunne vise sig at være særlig stikke dertil. Jeg siger ikke, at de ere det, for jeg veed det ikke endnu; Dommen kan ikke fældes endnu, ikke engang Examen, kun Livet kan afgjøre det, men i alt Fald finder jeg, det er rimeligt, at disse Samfundslags Børn ogsaa faae Udgang, og da det har vist sig, at de ikke godt kunne gaa den lærde Skoles Vej, fordi ere for uformuende dertil eller maaske forsilbe ere blevne opmærksomme derpaa, hvorfor skulle vi saa negte dem i en modnere Alder at komme til at gaa den samme Vej? Forresten er det jo ikke alene Seminarister, der gaa den Vej; ogsaa Præliminarister, Højskoleelever og overhovedet unge Mennesker over Konfirmationsalderen i ikke ringe Antal føle Længsel efter flere Kundskaber og slaa derfor ind paa denne Vej. Nu siger man endvidere: Man skal ikke gjøre Spørgsmaalet til et økonomisk og løkke dem ind paa denne Vej. Nei, lad os ikke det. Men hvorledes er nu Stillingen? Disse Mennesker faae 300 Kr. aarlig, medens det koster dem 7—800, altsaa skulle de enten selv tjene Resten eller ogsaa tigge og trygle derom hos Venner, Bekjendte og Slægtninge. Det er sandeligen alt Andet end en rosenbestrøet Vej, de have at gaa; det vil Enhver bekjende, der kjender det Mindste til disse Forhold og ikke taler som den Blinde om Farverne. Naar Folk fra det 15de til det 26de, ja, endog i det 39te Aar be-

gynde at studere og skal gennemgaa alle disse økonomiske Vanskeligheder, døie al den Læren paa Ramse, som falder forholdsvis lettere i Drengesalderen, tror jeg, man maa sige, at det, at de holde det ud, er idetmindste Borgen for, at de have Lyft dertil. Jeg tror derfor, det skal vise sig, at disse Benge ere særdeles vel anvendte. Endelig siger man — og det er den sidste Indvending —: Resultatet er slet. Hvoraf viser man nu det? Jo deraf, at 11 af dem, der have faaet Understøttelse, have faaet 3die Karakter til Studentereksamen. Have de da ogsaa gjort det daarlige senere? Nei tvertimod. Betænkningen oplyser os om det Modsatte. Af disse 11 Studerende med 3die Karakter, som have faaet Understøttelse, hvilket altsaa skulde være deres væsentligste Brøde, have de 10 taget den filosofiske Prøve, og deraf 3 med ug, 6 med mg, og 1 med godt. Det er da i alt Fald et Resultat, der kan stilles ved Siden af det som de, der have gaaet den regelmæssige Vej, præstere. Jeg vil derfor nødig have, at den ærede Minister skal slaa ind paa den Vej og ubetinget sige, at naar de have 3die Karakter, skulle de ikke have Noget. Jeg siger ikke, at det skal være Reglen, at de skulle have Understøttelse, naar de have 3die Karakter, men jeg siger, at de ikke skulle være ubelukkede fra Understøttelse, fordi de have 3die Karakter, ja, jeg gaar endog saa saa vidt, at jeg siger, at det skal være en Undtagelse, at de, der have 3die Karakter, faae Understøttelse. Resultatet foreligger imidlertid ikke ved Examen, det foreligger først, naar disse Mænd komme ud i Livet og blive prøvede. Nu have vi prøvet de Andre saa længe, — og jeg laster dem ikke, som Manden sagde, skjøndt Nogle af dem ikke ere de Bedste, men der er jo braadne Kar i alle Lande — lader os faae Folk frem af de andre Samfundsklasser og ligeledes prøve dem. Jeg tror, at det gjalder for et lille Folk at faae enhver Kraft frem og navnlig i den Retning, hvori hver Mandes Evner gaa. Hvorfor skulde der ikke være Præster, der egne for den studerende Vej, som netop egne sig til at blive Embedsmænd, til at komme op i de betydeligere Stillinger i Samfundet, i de Lag, der nu komme frem? Jeg kalder det derfor et glædeligt Fænomen, og jeg kan ikke Andet end anerkende, at den ærede Minister har gjort en god Gjerning ved den Maade, hvorpaa han har taget sig af Sagen; thi jeg siger ligesom det ærede Medlem fra Slænderborg (Lang) engang sagde: Man skal ikke rose Wild og Venskab. Det er ganske vist, at der er Andre, og det Grundspørgsmaal, hvori jeg ikke er enig med den ærede Minister, men det forhindrer ikke, at man kan fremhæve det, naar den ærede Minister gjør noget Rigtigt; vi se jo, at han fra anden Side faar Dabel nok i denne Henseende, hvorfor skulde vi saa ikke sige her, at vi finde, det er rigtigt, hvad han har gjort? — Der er endnu en